

Dissertatio Juridica Inauguralis, De Verbis, Clausulis Et Cautelis Otiosis, In Contractuum Instrumentis

Buetzovii: Typis Johann. Gotth. Fritzii, [1763]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn887745172>

Druck Freier Zugang

Universität Bützow
Jur. Fak. 1763
Mantzel / Sprengel

Bützow 093

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS,
DE
VERBIS, CLAUSULIS
ET CAUTELIS OTIOSIS, IN CON-
TRACTUUM INSTRUMENTIS:

Q V A M,
DEO T. O. M. CLEMENTISSIME ANNUENTE,
DE CONSENSU
AMPLISSIMI ICTORUM ORDINIS,
IN ACADEMIA FRIEDERICIANA,
MECKLENBURGENSI,
QVAE EST BUETZOVII,
PRAESIDE
DN. ERN. JO. FRIED. Mantzeln,
IVR. ET PHIL. DOCT.
SEREN. DUC. REGN. CANCELL. ATQVE CONSIST. CONSIL.
IVR. PROF. ORD. ET H. FAC. DECANO,
STUDIORUM SUORUM PROMOTORE AESTUMATISSIMO,
PRO OBTINENDIS SUMMIS, IN UTROQUE
JURE, HONORIBUS,
ANNO MDCCLXIII. d. Sept.
IN CATHEDRALI TEMPLO,
DEFENDET,
GEORG. HEINR. SPRENGEL,
ROSTOCH.

BUETZOVII

TYPIS JOHANN. GOTTH. FRITZII, SEREN. PRINC. AUL. ET ACADEM.
TYPOGR.

PRAENOBILISSIMO DOMINO
C A N D I D A T O,

FAUTORI ET AMICO SUO AESTUMATISSIMO,

S. P. D.

P R A E S E S.

Vir Consultissime!

Omnia, quæ, in debitum honorem, splendidissimæ Tuæ familiæ, ad *Dn. Fratrem deamatissimum*, scripsi, hoc loco, repetita atque applicata esse volo. Duos Fratres, plus simplici vice, in cathedram inauguralem duxi. Videantur e. gr. *Consultissimi Domini CIESII atque BURGMANNI*. Filium etiam *Ill. Patris*, a me promoti, habui, in exemplo, *Dn. D. KRUEGERI Consultissimi*; plures sunt in via. Quod autem Tres Fratres optimos, successive mecum, in ea statione, haberem, relictum erat domui inclytæ SPRENGELIANÆ. Salve igitur, Tu, *Vir Consultissime!* qui medius es, summa cum laude, jam anno 1749, m. Dec. post multas mecum & cum aliis, in Collegiis consummatas horas, examinatus. Primus & Senior, est Jud. Duc. Advoc. solide doctus, *Vir Consultissimus*, *Dn. JO. JAC. SPRENGEL*, Anno 1744. d. 11. April. virum, in rigoroso examine, se præstans, & a me Anno 1746. d. 20. April. post habitam *disp. inaug. de pretio redemt. clavium*, vulgo: vom Schlüssel-Gelde, creatus Licentiatus posteaque Doctor Utriusque Juris. Appreco illi, meo meorumque Fautori & Ami-

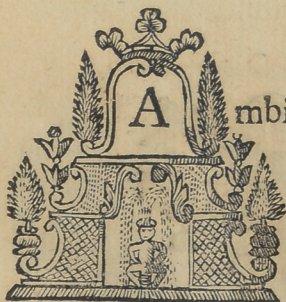
Amico omnigenam felicitatem. Tu, *Vir doctissime!* es in ordine secundus, cui de dissertatione inaugurali totus gratulor. Perlegi eandem, cum voluptate & deprehendi, Te vastum ambitum, in gratiosissime compendiarium contraxisse viam. Nihil mihi mansit monendum, nec volui tuis passim opinionibus, quia non sunt sine argumentis, esse contrarius. Videbatur mihi superesse *qvæstio, de reservatione juris competentis*; sed occupaverat eandem B. Dn. ROESENER, *diff. spec. hab. 1687. & rec. Vit. 1741.* Volui eandem mihi reservare, qvo scribere possem, qvod Tibi omnia in me sint reservata competentia, in sensu amicitiae. Reservo etiam mihi, nisi obstiterit senium, honorem, Tibi tribuendi summos in Jure honores. Vale! *Vir optime!* & testare, qvod mihi meisque sis semper benevolus. Dabam Buetzovii, M. Sept. anni MDCCLXIII.

ANNUENTE DEO.

INGRESSUS.

A mbienti cathedram inauguralem in-
 cumbebat, offerre Specimen juri-
 dicum. Circumspicienti de tali,
 quod B. L. non foret plane ingra-
 tum, incidebat quidem dictorium: *Nihil dicitur, scribi-*
tur, quod non dictum scriptumve sit prius; Sed, penitus

a

in-

inspecta litteratura juridica , tanta apparebat copia , ut
dubius, qvo inclinandum, hærerem. Subsistebam au-
tem in eo themate, qvod est in rubro: *De verbis, clau-
sulis & cautelis, in instrumentis contractuum, otiosis.* Neu-
tiqvam promitto multa singularia, vel nova; forte au-
tem non displicebit amicis mea synthesis, & nullibi dis-
simulabo, Viros, ex qvorum, molis, vel majoris, vel
minoris, operibus atqve opusculis, desumsi mea anno-
tationibus applicata collectanea, in ordinem arbitra-
rium digesta, qvo fieret B. L. utilis intuitus. Deus,
cui laus debetur & gloria, annuat conatibus.

TRA-

TRACTATIO.

SECTIO GENERALIS,

de

Clausulis & Cautelis, Contractuum.

§. I.

Dixi, in præfatiuncula, multos me antevertisse Scriptores, tam omnimodos, quam particulares. Cui non est dictum *Opus Strykianum amplissimum, de Cautelis Contractuum*. Vidit ille, beatus totius Germaniæ Præceptor, ceu patet, ex tot allegatis, puto, omnes, qui ante eum aliquid in hac specie præstiterant. Inspiciantur *Bibliothecæ Juridicæ locupletes notissimæque*, ad quas congest,

✻ ✻ ✻

fit, multa veterum nomina, a *Jo. de Deo*, Hispano, incipiens & cum suspecto *Coepolla*, Italo pergens, B. G. ENGELBRECHT, *diff. de Instrum. indiscretis, hab. Helmsf. 1707. rec. 1750.* Supplementa nonnulla passim apparebunt, maxime ex temporibus novissimis, una cum mea qvalicunqve epicrisi, modesta moderataqve.

§. II.

Ad generalia mea refero explicationem, si qva opus, inscriptionis, meæ opellæ. Si qva opus, inquam; & en! nulla datur, vel obscuritas, vel ambiguitas, qvoniam notiones, verborum, clausularum, cautelarum, contractuum, & instrumentorum, *vid. l. 99. §. 2. de V. S.* & qva homonymiam, & synonymiam COCCEJ. *de Instrum. mut. claus. th. 3.* si ubi & de notatione clausulæ legitur, sunt de planis & tralatitiis, inter JCtos. Paulo latius autem accipio ideas contractuum, qvo pacta & maxime matrimoniales causas includerem. Quid mihi sit otiosum, constabit per inductionem. Cautelæ & clausulæ mihi, hoc loco, coincidunt.

§. III.

Clausulas & cautelas redigere in classes, videtur quidem, post STRYKIUM, superfluum; verum, liceat meam etiam pingere tabulam, quam juxta, cautelæ sunt, vel

- a) *necessariæ:*
- b) *utiles:*
- c) *abundantes, sive otiosæ, in duplici tamen respectu:*
- d) *controversæ:*
- e) *suspectæ, quæ etiam vocantur insolitæ, item nimix:*
- f) *impix & prohibitæ:*
- g) *lepide, sive derisorix & ineptæ.*

Ob-

5

Obscuræ meam excedunt intentionem & *fatuas nocentesque* sub speciali exprimere litera, non lubuit. *vid. supra all. diff. Engelbr. de instrumentis indiscretis.* *Obscuræ* a posteriori fiunt otiosæ, si plane nequeunt explicari; qui enim non vult intelligi, non vult legi. Retulit *all. Autor* in censum, instrum. carens causa debendi. *vid. §. 5.* quam materiam maximopere tractat *JCtus*, ille pragmaticus. De iis quæ stant sub literis a. & b. nihil, ex professo scribam. Abundantes sive otiosæ sub c. cum reliquis, sunt in meo conceptu, modo exceperis controversas, ex rationibus mox exprimendis.

§. IV.

Ut me, in antecessum, liberem, fugitive singularum unum dabo exemplum, salva disquisitione ulteriori.

Necessariæ sunt, sine quibus negotium foret nullum. Quo loco tamen notandum, maxime sermonem mihi esse, de instrumentis, quia & sine omni scriptura, possunt fieri contractus. Legatur, si volupe, nuperum illustre exemplum, in *der neuen Europ. Staats-Canzley*, P. 8. C. 4. a p. 333. & ante, quæ causam *Albinianam*, intuitu pactorum dotalium & religionis. *Add. Leyseriana med. 307. n. 4.* ubi tamen practice & graviter notandum, quod etiam in negotiis quibusdam, quæ valent & perficiuntur, sine atramento, charta & calamo, attendenda sint requisita, sine quibus non. Liceat cogitare, de notionibus, *essentialium*, sive *substantialium*, *naturalium* & *accidentalium*. *Debere, solere, & posse* adesse, cathedræ & curia graviter discriminant. Habemus DD. qui aliter loquuntur, distinguendo nempe tantum inter naturalia & accidentalialia, *vid. WURMSER de feud. improp. Cl. 3. Sect. I. n. 16.* sequamur autem distinctiora, ut evitemus, quantum potest fieri, subdistinctiones, e quarum numero est *Wurmseriana*, inter naturalia interna & externa. Si rogantur exempla, respiciatur benedi-

Ordo sacerdotalis, fidelitas in feudo. Palpat B. L. satis, me de jure positivo humano meditari. Requisita enim Juris Naturæ & salvis factitiis Juris Gentium, item Juris Divini positivi universalis, sua se commendant sanctitate. Tribus: Jus positivum non per omnia sequitur Jus Naturæ, l. 6. ff. de J. & J. sed detrahit & addit. vid. latissima diff. B. SHOEPFERI, de Jure Civ. Jus Nat. determinante, hab. Rost. 1709.

§. V.

Utiles cautelæ sunt, in parallelismo impensarum, tales, a quibus non pendet subsistentia, quæ tamen augment & meliorem faciunt nexum atque valorem. *Necessitatem* esse, præterea, vel *absolutam*, vel *hypotheticam*, omnes, qui de Jure Gentium scribunt, bene attendere solent. vid. e. gr. *Præceptor communis*, B. HEINECC. *Elem. Inst.* §. 39. Veteres post se reliquerunt, distinctionem, inter necessitatem *exigentiae* & *expedientiae*. Ne sic quidem male, & textus nonnulli inde accipiunt interpretationem. E. gr. l. 1. ff. *solut. matrim.* ubi foeminas esse dotatas ad sobolem procreandam replendamque liberis civitatem, *maxime* pronunciatur *necessarium*.

§. VI.

Absoluta etiam a *respectivis* veniunt, quæ necessitatem & utilitatem, distinguenda. Aliæ etiam utilitates sunt *juris communis*, aliæ *juris specialis*, quod & provinciale interdum vocamus. Conferentes e. gr. *Strykianam Sect. 1. C. 4. §. 15.* juris communis doctrinam, quæ heredes fidejussorum cum patriis legibus Mecklenburgicis, habemus exemplum extantissimum, ex textibus *Reversal. de 1621. art. 25. 26. v. wollen Wir den Gebrauch dieses Fürstenthums, daß des Bürgen Erben, in Bürgschaften, so*
in

in specie auf die Erben nicht gerichtet, zu keiner Zahlung verbunden, hiemit in Gnaden confirmiret und bestätiget haben. Wie wir imgleichen den Gebrauch, daß die Bürgen, ungeachtet sie als len Beneficiis und Einreden, renunciiret, dennoch, mit Erlegung, ihres Stranges, sich entsreyen können, wo sie nicht des Meckl. Land- und Hof-Gerichts-Gebrauchs in specie verziehen, und begeben, hiemit confirmiren und bekräftigen.

Qvis Practicus Meckl. cautus & rerum intelligens hæc negligeret. *Vid. ad hos textus, diff. Rostoch. Mantzelio-Fresiana, & Schmidio-Holstiana. Add. B. SIBRANDI Decades Jur. Sing. Meckl. exempl. 13. 14. B. WARNEMUND differ. Jur. Civ. & Mecklenb. Sect. 11. Tit. 12. Historiam hujus singularis tradit PRÆSIDIS Jus Meckl. ill. Cent. 1. Jud. 52. Evolv. omnino Ill. Dn. de BALTHASAR, disp. de beneficio Styli curiæ, fidejussoribus in Pomerania indulto, Gryph. 1736. quæ de consensu Juris Pom. & Meckl. eleganter concepta.*

§. VII.

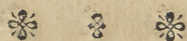
Qva cautelas abundantes, observo, STRYKIUM, in *laudato opere, de Caut. Contr. Sect. 1. C. 1. §. 13.* illas pro iisdem, cum utilibus, nec satis commode definire, necessarias habet, scribendo: *Sunt, quæ effectum Juris habent, ubi non tenuit, quod abundantes appellaverit, quæ majoris securitatis causa adjiciuntur, seu, quæ separatim effectum non habent.* Qvis hæc conciliaverit? *Exempla data meum dissensum non ferunt, nec impediunt speciales, de cautela abundanti, Strykianæ dissertationes.* Desisto autem, quia ipse, magnus mihi Apollo STRYKIUS, in *opere Illustri, de Cautelis Testamentorum.* mihi est promachus. Nec aliter sentientem habeo B. de KLEIN in *diff. de Testatore Canto C. 1. n. 16. Versor in generalibus.*

§. IIX.

§. IIX.

Abundantium cautelarum autem duplicem formo conceptum, quo meam otiositatis ideam excolere qveam. Aliæ sunt, ut me paucis expediam, quas & agnoscentes otiositatem, quasi ridendo tamen, eruditissimi scribunt Formularistæ, absque ulla sperata alia utilitate, quam ut evitetur Rabularum calumnia, auram ignorantium captans, invidiamque inferens. Scribam, in vernacula: Man muß dergleichen der Leute wegen thun, die sonst, durch einen Neidischen aufgebracht, meynen dürften, man tauge nicht, dergleichen Ding aufzusehen, oder ein gültiges Instrumentum zu machen: Aliæ sunt, quas tali affectu seposito, prudens & rerum intelligens nunquam scriberet, etiamsi cliens eo uti nollet, sed alium concipientem postillan-tem vellet præferre. Regula: *superflua non nocent*, utut in textibus, l. 94. ff. de R. J. & l. 17. C. de testam. fundata, mihi non est sana, quia, hoc loco tantum quæ profunt veniunt atten- denda, interque prodesse & nocere prælice, in Jure non datur tertium. Scripta hæc sunt in omni veneratione erga alios, speciatim STRYKIUM, §. 14. l. c. Sed detraho manum, ne, cum tali patre venerabili, qua sensum verborum, de majori se- curitate, absque tamen juris effectu, collidar. Schlendrianus, in praxi extrajudiciali, mihi est vir suspectus, juxta binas factas classes judicandas. Vid. ironicus Liber, qui prodiit iterum an- no 1722. f. t. *Schlendrianus celebris Practicorum magister*, cu- jus verus autor non est GVIL. quidam FRANCKENBERG, sed Ill. B. *Assessor* de LUDOLPH. Agit idem maxime de praxi fo- rensi, vid. verba, p. 17. *In forensi praxi, Schlendrianus omnem paginam facere creditur*. Meretur idem legi ab omnibus, quia & Satyra instruit. Notetur ex Colloq. IV. Historia Pancratii, ambientis praxin.

§. IX.

§. IX.

Expectat, procul dubio, B. L. exempla. Sed pervolvat quæso, opellam, & habebit mixta per epicrisin. E. gr. qva renunc. exc. N. N. P. qva clausulam, daß die gemeine Verzicht re. cujus utilitatem nonnulli se invenisse tamen putant; *vid. STR. C. C. Sect. 1. c. 5. §. 2.* Exempla Strykiana non ubi placent. Obligatio fidejussorum enim in solidum valde est utilis. Pactum, de præstanda evictione, sub clypeo reliquorum adjectorum, si artifex confecerit instrumentum, tribuit actionem realem. Tertium exemplum, de pacto, ne conductor rem conductam reddat deteriolem, qvia hoc naturæ conventionis, inutilissimum nobis videtur, nisi qvis, contra analogiam, velit statuere, pinguiorem inde enasci actionem realem.

§. X.

Inibo breviorẽ viam, & quinque ad eandem ducent semitæ. Cautelæ quædam adhibentur, a) in omnibus instrumentis (de negotiis inter vivos sentio) b) quædam, in pluribus: c) quædam, in nonnullis, d) quædam in paucis & e) quædam, in singularibus. Fiat demonstratio, per exempla. Ad a) qva renunc. simulationis, sive rei non sic, sed aliter gestæ: ad b) qva exc. læsionis; ad c) qva exceptionem N. N. P. in mutuo & similibus, ad d) in fidejussione in genere: ad e) in fidejussione muliebri, item militari, propter dissentientes, quos vide in Dn. AYRERI *Opusculis Nr. VII. sub rubro speciali, de fidejussore milite §. 7. seqq. ad usque finem.* Item in quibusdam, qva clericos, mercatores, milites.

§. XI.

Tantum, generalius, ad tres classes priores, clausularum nempe necessarium, utilium & abundantium, sive otio-

b

sa-

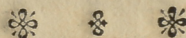
farum, quas dispescere nobis merito libuit. Succedunt, quæ quartam, *controverse*, quæ quæstiones liciti & practici effectus. Exempla sequuntur varia. Quinta respicit *suspectas*, quas & insolitas atque nimias vocamus. Graviter de illis scribit STRYK. l. c. §. 15. *Providendum est contrahentibus, cavendumque, ne nimii sint hac in parte & insolitas excogitent cautelas; ex hoc ipso enim fraudis suspicio oriri solet, adeo, ut quo plus cautele, eo plus fraudis præsumant DD. vid. all. KLOCK. MASCARD. alii. Et quo abundantior cautela, eo evidentior fraus, TIRAQ. adeo ut ne quidem contrarii probationem admittat Vivius. Et insolite clausule contractum reddunt suspectum. Vid. all. HERING, COLER, BRUNNEM. Add. ejusd. STRYKII Cap. 6. Sect. 1. §. 21. Absolvitur pagina, verbis: non fingat NOVA, insolita & usu hucusque incognita, ne dum nimium sibi cavit, minus fuisse cautus videatur. Alter Germaniæ STRYKIUS & Megapoleos Præceptor KLEINIUS, in diss. de cauto testatore, Cap. 1. n. 78. quasi ex pacto, cum suo coætaneo, ita scribit: Prudentis sicuti est, cautum esse, ita otiose cautum esse, est insipientis & otiose curiosi. Inspiciatur tertii Coryphæi, pariter coætanei, STEINII diss. Rost. de dolo præsumto in rebus per se licitis, & inveniuntur communi Præceptori Brunnenmanno, communia. Adhibere cautelas, etiam insolitas, est ex genere permissorum, circa insolitas toties occurrit præsumtio doli. Conf. STRYKII diss. de suspitione. Incidit cautela insolitisima &, ne scribam turpis, vehementer suspecta nihilque operans: Daß er wolle den Advocaten, der ihm, wieder diese Verbindung, dienen würde, für einen Schelm erkläret haben. Non sine voluptate & usu legitur, WILDVOGELII scr. de scripturis terribilibus. Jen. 1719. & in genere STRYKII Jun. diss. de execrat. testat. Hal. 1698. Qui truculentissima ambit exempla, evolvat Nov. 8. tit. 3. adeatque præfationem Spec. Sax. & Rost. videretere Nachr. de 1749. p. 229.*

§. XII.

Superfunt, ex f) *impia* & *prohibita*, quarum classem, etiam ex præcedentibus facile auget, vel Legislator a priori, vel iudex a posteriori. Claudunt agmen g) *lepida*, sive *ridicula* & *derisorie indeque ineptæ*. Priores sub f. accipio in sensu juridico; Peccata enim & vitia theologico-moralia, circa conventiones creberrima, foro poli relinquere debet Iustus, iustitiæ particularis sive expleticis cultor. Stant quidem essentialiter *impia* cum *prohibitis*, in una classe; verum, cogitetur, de verbis PUFENDORFII quibus aliquo loco in libro librorum, de O. H. & C. utitur: *non possunt omnia ad vivum refecari*, unde, in foro soli, *impia* & *prohibita* binas faciunt sectiones. Impietati & iniquitati soepe iudex, utut invitus, assistere, ad executionem usque debet. Legimus, in nupera deductione, ad statas paginas Meckl. von dem Ausdruck: was recht und billig ist, comma, die Obrigkeit müsse oft, wieder ihr gutes Herze, durch die Execution, eine Dienerin der Unbilligkeit und Unbarms-herzigkeit werden. Expectant hæc passim auctoritatem legislatariam. Recensum facere, est extra meas oleas, quia de *otiosis* præsertim differere habeo. Erat, in primis curis, rubrum magis extensum: *de otiosis & odiosis*, quæ non sunt præcisè reciprocabiles; sed, in elaboratione sensu, limites dissertationis a qua etiam meditata, de ultimis voluntatibus, arcere debui, non capere omnia. Qui cupit exempla, volvat etiam Autores scriptorum, *de jure liciti sed non honesti*. quos inter eminet J. S. STRYKIUS. G. P. MÜLLERUS in *diff. de testamento licito, sed non honesto*, Lips. 1728. sibi eam partem specialiter sumsit.

Lepida tandem & *ridicula clausula*, quas & *derisorias* atque *ineptas*, vid. l. 14. ff. de *Condit. instit.* appellamus, quia non habent juris assistentiam, vel privatim cum effectu, continentur, vel classem *prohibitarum*, hinc sententiam iudicis annullatoriam ingrediuntur. Crebrius tales occurrunt, in testa-

mentis, quam contractibus, qui mihi sunt in objectis tantum. Per digressionem commendo *diff. Wildvogelianam, de ultima voluntate testatoris, non servanda, hab. Jen. 1700.* in qua, post examen, regula: Ultimæ voluntates testatorum pro legibus sunt servandæ, & *l. 5. ff. testam. quemadm. aper.* ita legitur: *Publice expedit, suprema hominum judicia exitum (rectius scilicet exitum) habere. Sect. II. art. 1. §. 6.* ita: *Declaramus ergo, valorem & favorem, ultimarum voluntatum, ut procedat, in dispositione, quæ iusta est, erga Deum, erga proximum, & erga se ipsum. Recte! sed proh! si inspiciamus exempla & praxin. Fatua tandem noceant fatuo, qui non meretur restitutionem in integrum. Leg. WILDVOGEL. de stultitia emtoris, Jen. 1709. Add. DD. ad tit. ff. de novat. & deleg. inter quos B. SCHOEPFER. n. 11. expresse ita: creditor suæ stultitiæ poenas luit.*

SECTIO SPECIALIS, de

Clausulis & Cautelis, Contractuum otiosis,
juxta seriem quandam.

§. I.

Monet ordo & spatium, ut distinctius perlustrém nonnullos passus, quos sub generalibus, otiosorum verborum comprehendere lubuit. Series mea servabit sobrium scholæ filium. Prædixi, matrimonialia mihi venire, in hoc complexu, nec extimesco rugas Catonum, qui negant, conjugium esse contractum; cur enim non simul negant, conjugium esse conventionem? Ratiuncula: quia non habet pro objecto rem ad commerc-

mercium habilem, est ex levi tribu. Stent matrimonialia primo loco, sed qva nostros casus, summarissime.

§. II.

Non de plane illicitis, imo damnatis, circa matrimonium, pactis aliquid differam; sed tantum de nonnullis talibus, qvæ vel cathedrales patiuntur dissensus, vel inter DD. sunt, etiam qva decisiones, inter controversias. Procedam, per numeros, hujus §. internos, cum aliqva exegesi, octo:

I. De poena conventionali, hinc & clausula commissoria, adjicienda sponsalibus, disputatur.

Regula, pacta dant legem contractui, in causis sponsalitiis & matrimonio exulat, qva nempe substantiam & naturam. Generalis est veritas, qvòd jus publicum, in sensu juris civilis, pactis nequeat mutari. Qvòd sponsalia præscriptione quinquennali extinguantur, est inter nonnullorum doctrinas, vid. *spec. diff. Bergeriana, Witteb. 1719.* mihi non placentes, qvia dantur actiones, etiam fiscales, provocationes & edictales citationes. Incidit, de præscriptione, inter matrimonialia scribenti, controversia, de præscriptione annulationis conjugii, quinquennali, ob eousqve incognitam marito vitam, olim sponsæ, jam uxoris, incautam. Communiter ea habetur pro perpetua; Placet distingvere. Qva poenam conventionalem, Dn. de WANGENHEIM, salvo passim dissensu, fecit mihi ferias, *scripto spec. ed. Francof. 1751.* & magis Dn. HELFELD *per diff. de poena, privatorum sponsalibus adjecta. Jen. 1760.* conf. Dn. CHLADENIUS, *de renunciatione litis, in causa sponsal. Vir. 1728.* item antiquior B. STRYKIUS, *de diff. utriusqve desponsatorum, imo integer ejusdem Tractatus famigeratiss. B. BOEHMER, de probatis repudiorum causis, Hal. 1718.* B. de LEYSER, *med. spec. 295. n. 1.*

II. De *conjugio evnuchi*, vulgo *der Capaunen-Heyrath*, consentiente, per pactum, foemella, dantur opiniones Theologorum atqve JCtorum, etiam, qva integra Collegia dissentant. Omnia habet, qvi perillustrat pseudonymi, HIER. DELPHINI *integrum Tractatum*, ed. iterum 1753. Conf. HOFFMANNI *Tr. de matrimonio sexagenarii, cum quinquagenaria: senis cum juvencula, & vetule cum juvene*. ed. 1743. Dari matrimonia monstrosa, docet licentia & experientia publica.

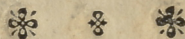
III. *Prærogativa mariti in uxorem*, per conventionem nequit inverti: De marito Regina omnia sunt conclamata. vid. PALTHENII *spec. diff. Gryph. 1707.* item, ante SCHWERTNERI *diff. Lips. 1686. de matrimonio foeminae Imperantis cum marito subdito.* Add. *diff. MYLII Lips. 1687. de muliere domina, & Rostochiensis, Burchardo-Mantzeliana, inaug. de sexu masc. femin. tutelari 1754. §. 21.* ubi & de religione conjugum diversa, ad effectum educationis. Omnia occupavit KRAUSIUS in *diff. Viteb. 1735, de eo, quod justum est, circa conjuges diversæ relig.* Conf. *supra sect. 1. §. 4.* all. *neue Europ. Staats-Canzley*, qva litem Albinianam. Doctrinæ, de potestate parentum, circa religionem liberorum a nonnullis sunt expositæ. Primus nobis specialis ex professo est F. L. HUNEFELD *per largissimum Tr. ed. Jen. 1701.* Pacta ejusmodi non obstat libertati liberorum, in eligenda religione, qvis est, qvi vocaret in dubium. Uxorem, dotem retinere & onera matrimonii in eandem devolvi posse, conceditur, per *l. 4. in f. ff. de pactis dot.* Licebit dissentire de Jure Germ. Divinum hodie supponente. Cogitetur, de brocardico: *Dem ich meinen Leib betraue, dem betraue ich auch mein Guht.* Exceptiones, a posteriori, ex ratione evidenti & *l. 24. ff. solut. matrim.* dantur, salva cautione anomala. Mariti pro prodigo declarati curatelam vindico uxori, qvæ bonæ est frugis juxtaqve ætatis. Coeterum legantur aliquot scripta, nimirum B. BRUNQVEL. *de usufr. mariti, moto concursu cessante, Jen. 1732.* STRE-

STRECKER *de causis, quæ maritum ab usus. bon. ux. excludunt.* Erf. 1735. Dn. PRÆSES, an & quatenus jura conjugum moto concursu, mutantur, Rost. 1760.

IV. *Leges Conjugii Morganatici frustra impugnantur.* Nubes datur scriptorum, quorum allegatione paginas meas nec ornare, nec onerare placet. Tantum igitur dimicare lubet in cathedra, cum forte Strykianis, quæ verba *Exam. Jur. feud. Cap. 7. qv. 6. Re vera tamen hoc pactum continet diffidentiam erga Deum.* Videantur Notistæ ex quibus WINTZIGER est Strykianus, & B. de LUDEWIG in *sing. Juris feud. cap. 7.* omnes JCtos, more suo, arguit erroris, quæ tale conjugium, quod tamen in *observ. ad locum Strykianum, valde commendat.* Scriptores, de impari matrimonio, quos inter eminet FELTMANNUS, *ed. Brem. 1691.* habent quæ mereantur legi: Addo, ex CORPORE JURIS FRIEDERICIANO, *P. I. Lib. II. Tit. 3. art. 3. §. 58.* textum: *Weil sich aber öfters zuträgt, daß einer von Adel, oder höhern Standes, zur Conservation, seiner Familie, zur zwoten Ehe zu schreiten Bedenken hat; gleichwol aber die Gabe der Keuschheit nicht besitzt: so wollen Wir, in dergleichen Fällen, demselben erlauben, sich eine Frau zur linken Hand antrauen zu lassen. §. 59. 60. 61. de modis & effectibus disponunt.* De fine ejusdem, mutuo adjutorio, pariter cogitandum.

Omniū illustrissimū, ad hoc thema, legitur, exemplum in SEREN. DUCIS MECKL. ADOLPHI FRIEDERICI, *gl. mem. testamento, adnexo Strykii Tr. de Caut. Testam. sub num. VIII. §. 18.* Quæ aliquando legimus, de tali matrimonio, a femina illustri incrustando, mancant inter lusus ingeniorum.

V. Pactum, de *non mutando domicilio mariti*, otiosum & inane mihi videtur. Dissentit B. SCHOEPFER, *Syn. Pand. tit. de R. N. n. 106. cum Richtero.* vid. DD. de quasi-
for-

sertione, prouti, inter alios casus, ad effectum etiam divortii totalis, vocatur ille, si uxor maritum graviter non delinquentem noluerit sequi.

VI. Vocabula, latinum, *Donatio propter nuptias*: germ. *Gegen-Verwächtniß*, in pactis dotalibus, testantur de practi-
cantium conceptu irregulari. Si enim non-ens est, in Germa-
nia, don. propter nuptias, five molliori vocabulo, ad eluden-
dum *tit. C. de fidej. det.* palliata cautio, sequitur, qvoad adhibi-
tio vocabulorum sit otiosa. Quandoquidem autem translata
hodie est denominatio, ad lucra uxoris, ex pactis dotalibus,
qvalia nulla, præter securitatem, erant, in sic dicta D. P. N.
Romanæ Jurisprudentiæ, cum tempore tolerabilis facta est no-
tio. In illustrissimis pactis patriis dotalibus palpatur lucrum e-
ventuale, die *Wiederlage*, das *Wiederlags-Geld*. Paucis me
expedio, per verba B. HEINECCII, in *Elem. Pand. P. 4. §. 195.*
sed eo sensu (descripserat §. 194. don. p. n. ut vulgo fit) *don. p. n.*
fere ignorant gentes originis Germ. quamvis DD. qvi, ut coqvus
Plautinus, diversa jura miscent, hoc vocabulo insignire so-
leant, modo dotalitium, modo morgengabam, modo augmen-
tum dotis. Addo, lucrum quodvis uxoris & viduæ futuræ.
Idea augmenti dotis, cum *lucro dotis*, der *Eandüblichen Verbes-*
serung, non confundendi, nobis est alia. *Conf. B. STRUVII,*
diff. de lucro dotis, hab. Kil. 1726. th. II. Legantur, Systematici
Juris Germ. qvorum numerus valde est auctus; & qvi rite at-
que plene vult informari, utatur B. HOFMANNI, *diff. de Jur.*
Rom. & Germ. in doctrina, de Don. propter nuptias, Francf.
1727. & Ill. Dn. de BALTHASAR, disp. de prerogativa Juris
Germ. præ jure Rom. in materia pactorum dotalium, Gryph. 1739.

VII. *Clausula codicillaris*, in pactis dotalibus, rite fa-
ctis, ad ridiculas est referenda. Præstaret aliam, ad tollendam
absurdam distinctionem, cujus genitor Rabula, inter pacta do-
ta-

alia simplicia & mixta recipere, inter renunciaciones: Sollten auch, in diesen Ehe-Pacten, Worte und Ausdrücke gefunden werden, die Jemand, durch seine Kunst, auf einen veränderbaren letzten Willen, wenden wolte; begeben wir uns, der Erfindung, der Distinction, zwischen Ehe-Pacten, die auf den Fuß eines Contracts und die nach Art eines letzten Willens errichtet, hiemit ausdrücklich, und wollen, daß dieses Instrument, durchaus für einen Vertrag, unter denen Lebendigen, mit nichten aber für einen letzten Willen solle geachtet werden. *vid. B. de LEYSER medit. spec. 308. & ex assē, Dn. GRAW in spec. edito Marburgi. anno 1744.*

VIII. Etiam in copulatione sponsæ, ultra-quinquagenariæ, adhiberi solita verba: Seyd fruchtbar, &c. Ich will dir viel Schmerzen &c. non sunt otiosa. Stat sententia, de monstroso ultra-quinquagenariæ conjugio novo: Vellem, L. Papiam Poppeam Rom. ad quam commentatus erudite B. HEINECC. introduci in Germaniam. Sed votum meum est forte inane, hinc defendendum erit, quod est in thesi, & quidem, quod prælegantur ea verba, non ad exemplum; sed ad divinam institutionem conjugii, in genere. *vid. consentiens HOFFMANNUS, in Tr. de matrim. sexag. cum quinquag. Senis cum juvencula, vetula cum juvene. Cap. 2. §. 6. ubi exemplum Hamburgense, copulata femina 66 annorum, cum Juvene 20 annorum, in quo formulæ non omittæ. Relatum accepimus, aliud exemplum ejusmodi monstrosi conjugii, ex nostro ævo, ubi rara accedebat observatio, quod vetula ultra-sexagenaria, petit & impetravit divortium, ob impotentiam mariti.*

§. III.

Succedant, mei intuitus, exempla, ex aliis conventionibus. Qua pacta innominata, in genere, nihil datur ad scopum, præter illud universale, *de juramentis*, quæ, exceptis
c tri-

tribus casibus, nihil in substratis per se operantur. Juramentum mihi sequitur naturam actus & non facit illud obligationem, utut existentem moraliter, in superfluum, confirmet. *vid.* totam hanc tractationem illustrans, *diff.* BOEHMERI *de suspectis conventionum formulis*, Cap. II. §. 27. f. *Add. diff.* B. CARMONII *hab. Rost. 1731. de pactis, inter creditorem & debitorem invalidis, quæ varia habet huc facientia.*

Oppono me, hac periodo, multis & mille dissentientibus, sine tamen formidine, adeo, ut & receptam, ut ait STRYK. *de C. C. Sect. II. C. 5. §. 5.* Doctorum sententiam, quod ad faciendum jurato se obligans, præcise queat compelli, includam, nihil curans specialiter dissentientes, v. g. HEINEC. *Elem. Instit. §. 836.* Leg. B. THOMASII *specialissima diff. an, qui factum promisit, liberetur, præstando id, quod interest.* Punia-
tur, præter præstationem interesse, falacitas. De facto nudo est mihi sermo. *Add. late* LYNCKERI *diff. de eo, quod interest.* Idem STRYKIUS, *d. l.* scribit: *Jure Canonico id extra dubium, quod juramentum, super re licita præstitum, præcise ad observantiam obliget, quod hucusque praxis recepit.* Quoties *Ven. Vir*, id quod persæpe fit, in hunc incidit passum, toties ego ab illo dissentire cogor. Qua consilium, de renunciatione relaxationis juramenti, repeto superiora, ad classem infolitorum & suspectorum, & in genere teneo, relaxationis Juramentorum laxitatem esse dissuadendam relaxationemque propriam, pro conscientia, tantum quadrare, ad apertissimos deceptionum & coactionum, aliorumque prohibitorum, casus. In exemplo, juratæ renunciationis, exceptionis N. N. P. orthodoxe magis sentit STRYKIUS, *Cap. 7 §. II.* recte contradicens STRUVIO. Campus hicce est spatiosissimus. *Legatur* B. LUDOVICI *diff. de brocard. omne juramentum servandum, quod salva &c. Hal. 1705.* Conf. DD. ad materiam, de SC. Maced. cujus usus mihi hodie est nullus, maximeque quæ quæstionem, de

de juratæ renunciationis effectu, migrant nonnulli omnem juris analogiam. Uni ex illis tribus casibus, qva famosum brocardicum, ex *auth. sacramenta puberum, C. si advers. vendit.* Juramentum ex minorenni facit majorenem, vulgo: *Eyd macht mündig*, imprecamur relegationem publicam, de qva aliquando in Comitib. S. I. R. G. fuit deliberatum. Reliquos binos casus, nempe qva pacta successoria, ex *cap. quamvis, 2. de pactis in 6.* & qva fidejussionem uxoris, pro marito eadem maneat fata. Sed salvis rectoribus. *vid. B. GERDES, de differ. S. C. Vellej. & auth. si qva mulier, C. 2. n. 8.* In genere sufficit, tenuisse, qvæ PUFENDORF *Lib. IV. de Jure N. & G. Cap. 2. §. 6.* scribit: *Est autem probe observandum, juramenta, in se non producere novam & peculiarem obligationem, sed obligationi in sese validæ velut accessorium vinculum supervenire. &c.* Aliter sentire, nec Deus vult, nec sana ratio, nec praxis Protestantium. Eleganter omnia cum excerptis solidis exhibet & nuperimus, Dn. HOFMAN *in diss. de juram. oblig. accessorio, Lips. 1762.*

§. IV.

Pergo, juxta hanc analogiam, inter generalia, asserere, renunciationes exceptionum, a) *doli* & b) *metus* esse de verbis otiosis, sub superiori cautela, qvòd tamen concipiens hæcenus eas, pro conservanda, inter vulgares, fama, subridendo, adjiciat. Qva c) clausulam *appellationis renunciationis*, obstat sentiendi libertati §. 384. n. 2. *des Meckl. Landes Vergleichs, de 1755.* De aliis, v. gr. qva errorem, simulationem, &c. *vid. STRYK. Sect. 1. C. 5. §. 23.* qvi ita absolvit: *Hæ renunciationes sæpius otiose opponuntur.* Qva exceptionis præscriptionis renunciationem, communis DD. Schola, *vid. GAIL. Lib. II. Obs. 18. n. 2.* docet, eandem esse irrenunciabilem. Ratio est in ratione status & in eo, qvòd judex eam ex officio opponere

mere queat, debeat; prouti & in ipsa executione locum habet.
Strykius distinguit. Volvantur Autores Practici speciales.

§. V.

Qua exceptiones doli & metus, e re est, ulterius notare, quod sigla veterum D. M. & J. A. ita legenda: *Dolus malus & Factus abesto*, item Germanorum: Alles ohne Arglist und Gefahrde, juvent meum assertum, exceptiones doli & multo magis, metus, si sufficientes & non purgati, salva oppositione, ut vulgari, esse irrenunciabiles. STRYKIUS *Sect. 1. C. 5. §. 9.* quærit, an doli mali clausula sit utilis, an vero otiosa? & respondendo, incidit in inutiliorem distinctionem, inter contractus bonæ fidei & stricti juris. Libere iterum sentiendo, eam distinctionem a Germania arceo, salva assertione, quod, pro prudenti iudicis arbitrio, nonnulla negotia strictiorem admittant, præ aliis, interpretationem. Eqvo e. gr. donato licet detrahare frenum, non vendito & in omni gratuito locum invenit, absque tamen sophismate, strictior interpretatio. Sed aliena hæc sunt, ab his limitibus, unde remitto ad dissertationes speciales, *Gundlingio-Balthasarianas*. Strykianus usus practicus, quia dolum ab herede præstandum, vel non, mihi est evanidus, quia omnis heres, in causis mere pecuniariis, tenetur ex quocunque delicto. Unde etiam quia non-descendentes, damnamus capite plectendos, in expensas criminales. Quid operetur distinctio, inter dolum præteritum & futurum, est de quotidianis.

Qua dictam renunciationem *appellationis*, aliorumque remediorum suspensivorum, multa haberem, si paterentur paginæ scribenda. Processui ordinario posse renunciari, pactum, de compromittendo valere, totus concedo: Et quod ad compromissa, salvis substantialiter vitiantibus, omnibus remediis,
 lo-

locum largior. Absolvo mea generalia cum damnatione clausulæ: Sollte in diesem Contract, einiger Zweifel vorkommen, soll dem Creditori u. frey stehen, denselben zu seinem Vortheil und Belieben zu interpretiren.

§. VI.

Qva fidejussiones, in specie, nihil adeo habeo, quod ad plane otiosa referrem. Clausulam, beneficii cedendarum actionum renunciatoriam, equidem aliquando ad talia relata, legi, & quidem, ope regulæ: *Quod tibi non nocet &c.* Sed aliquem esse usum practicum, sensi, in curis secundis, unde ad irrenunciabilia eandem nolo referre, modo addiderim, fidejussiones, quibus Resp. nequit carere, in detrimentum publicum, reddi difficiliore & obviare essentiam. Leg. STRYK. *Secl. 2. C. 4. §. 26.* Adjicio, in subscriptione testimoniali addere: *Mir und meinen Erben unschädlich*, esse de vanis. *Qva pactum donationis*, vix est ut litigem cum LUDEWIGIO, *ad disp. de donatione ejusque barbaro adnexæ, acceptatione. Hal. 1721.* Bonorum futurorum facere mentionem, est de vere otiosis.

De juribus & actionibus, præter mo- & immobilium omnium bonorum expressionem, aliquid crepare, supervacaneum ducere, quia tantum in ultimis voluntatibus, qua certantes de lucro captando, tres species concipere, utile, nisi obstarent violenti utriusque juris textus. *C. 34. de R. J. in 6. & l. 15. §. 2. ff. de Re Jud.* quos sequuntur CARPZOV. STRYK. & alii. Maneat igitur cautela utilis in gratiam Schlendriani scribenda. Et quia de futuris meditor, incidit renunciatio exceptionum futurarum, exprimi solita, verbis: *Die bereits erdacht sind, und etwa noch erdacht werden möchten.* Displicuit posterius semper, ex variis rationibus. Nihil potest hoc loco, nisi forte rabulisticum, a privatis, erdacht werden. Et quoad no-

vas legēs, *vid.* ex affe, B. LYNKERI *diff. de vi legis in præteritum. Jen. 1681.* Legatur STRYK. *de C. C. S. 1. C. 5. §. 2. 13. 14.* Causa habet suos ambitus, & distingvendum, inter ita dictum Menschen-Wiß, leges generales & privilegia.

§. VII.

Percurrendi nunc veniunt singuli, proprie sic dicti contractus, visum, an & quænam dentur verba otiosa. Breviter me, per succinctas expediam assertiones.

In *Mutuo*, otiosum est, in exordio chirographi, *vid. late & terse* STRYK. *Secl. 2. C. 7. §. 8.* renunciare exc. N. N. P. aliis enim cautelis erit opus, si quis, intra biennium, eandem velit evitare. Intra biennium inquam, quod tempus denuo coarctare deceret prudentiam legislatoriam, quia tota ratio singularitatis, a facile scribente & difficulter numerante, salvis facti specialissimis, post longam moram, claudicat. Quod insuper, salva solutione, ex garentigio, conditio detur indebiti, ad 30 annos, absque formidine oppositi, statuendum esse censeo. *vid. Scriptores multi, e. gr. CRELLII diff. de confessione debiti inofficiosa. Viteb. 1754. ZOLLERI de vero fundamento contractus Chirograph. Lips. 1744. HARTMANN de non-putativo literali, Kil. 1730. Dn. PRÆS. diff. de probatione except. N. N. P. Rost. 1747. ibique all. etiam B. SCHOEPPFRI Synopsis Pand. tit. de R. C. n. 86. f.*

§. IIX.

Otiosa, imo damnabilis est clausula chirographi: Daß er, Debitor, keine Vorlegung der Obligation, ad recognoscendum, verlangen wolle. Solus mihi sufficit parastata CARPZ. *in Proc. tit. 14. art. 2. n. 72.* Displicet valde contrarium argumentum

tum *Strykianum*, ex regula, quemlibet posse favori, pro se introducto renunciare, & ex alia ratione, quod sibi imputet debitor, quod non aliter sibi voluerit cautum, utut deceptus, ex l. 9. §. 3. in f. ff. de pign. act. Solatium, ex reconventionem, est absque sale. Adjicio, ex fonticis, dici posse: quidquid est damnable, illud est otiosum, non vero contra. Probatio est in consiliis superioribus.

§. IX.

Frustranea est, in chirographis corporum, renunciatio *Legis Civitas*, 27. ff. de R. C. si scilicet sola. Observatis autem observandis reliquis, fit cautela abundans, ex numero earum, quas dicis gratia scribere non dissuadeo. *Vid. STRYK. Sect. II. C. I. §. 10.*

§. X.

Otiosa porro est, in chirographo, renunciatio *non factae versionis*, in wahren wesentlichen Nutzen; quorum, si jocari liceret, etiam vinum & alia deliciae, corpus, saepe opacum & obesum inde redditum ingredienti, possent referri. Concipiuntur, si non ut plurimum, tamen saepiuscule, chirographa, unde fundamentum totius exc. N. N. P. ante numerationem pecuniae, quibus in casibus, si exceperis destinationem, mentitur debitor. Specialium versionum probationes ad effectus practicos, prioritatis & alios, incumbunt creditoribus. Nunquam earundem inimicus ero; potius amicus, praesumpta versionis, juxta circumstantias speciales. Omnes habet, qui utitur *diff. STRYKII, de probanda versione crediti, Hal. 1701.* Dantur etiam de praesumpta versione speciales. Arbitrium judicis fert omne punctum.

Obiter adjicio, quod in jure feudali, exigentes ab uxore, vel vidua, praeter illationis veritatem, probationem *versionis*,
nis,

nis, valde sunt iniqui. Vid. Feudistæ, quibus nobiscum sentientibus assistunt MEV. P. 2. dec. 224. & 299. it. 49. BRUNNEM. Cent. 4. dec. 5. qui versionis præsumptionem rectissime appellat præsumptionem juris & de jure. Conf. PUFEND. assertio de alienis utente, suis parcente, Lib. I. de Off. Hom. & Civ. cap. 13. §. 4. n. 5. Intuitu patriæ Meckl. tenemus textum Ord. Jud. Aulico-Provinc. P. II. tit. 25, quæ verba: realiter numeriret scilicet, nihilque curamus aliaque aliosque. Arcemus autem præstationem retro-usurarum, in casu moræ; nisi dos quantitative etiam distat. Quod generum cum socero brevi manu novaverit, non obstat, quia captanda in contrarium verba excerpta, sunt in tali casu facile adaptanda. Nobiscum sentit, patrius Jctus SCHARF. Consult. 82. n. 121. item STRUIV. de lucro dotis, th. 14.

§. XI.

Res loquitur, contractum mutui præbere plurimas ad meum institutum, quæstiones. Ne igitur sim B. L. molestus, contraham ad hunc §. nonnulla fugitiva.

a) Clausula, *alterius tanti* renunciatoria, laborat vitio. CARPZOV. in Afyl. deb. pos. 79. n. 344. usurarium idem appellat. Distinctio, inter usuras particulariter solutas & restantes, aufgeschwollene, contra paucos, aliter sentientes, sceptrum tenet, in praxi. Vid. inter alia, de LUDEWIG & WERNHERI scripta specialia, Hal. 1740. Viteb. 1711. Limitatio Strykiana, de gravi inopia, debitorem premente, ad aliud forum veniret remittenda. Ad singularia Jur. Meckl. solet referri, quod exigi queant usuræ, ultra alterum tantum. Vid. exempla in TORNOV. Tr. de Feud. Meckl. P. I. p. 689. 692. pro & contra. Add. KLEINII Not. ad Schœpf. n. 17. WARNEM. Differ. Jur. civ. & Meckl. Sect. 2. tit. 10. §. 2.

Inventiones pravorum usurariorum reprimuntur in Ord. Pol. Imp. & patriæ, tit. spec. Detrahunturque pallia. Singu-

gu-

gularis est dispositio, daß die Renteniers und Banquiers kein Geld sollen aufnehmen, und wieder ausleihen. Meretur evolvi LEYSERI *med.* 247. *de usur. palliatis & sequens, de altero tanto.*

b) Pactum, de *anatocismo* licito, damnamus, in regula. Autores prostant varii. Eminent inter illos CARRACH. In genere, contra poenam conventionalem, in mutuo est sentiendum. *Vid.* Dn. SCHMIDII *Progr. Jen.* 1760.

c) Pactum *de ingrediendo*, meretur, poenam, sibi ipsis ius dicentium. *vid.* CARMON. *de pact. inter cred. & deb. invalid.* p. 15.

d) Renunciatio, beneficii flebilis, *cessionis bonorum*, est pactum nauci & nihili. Dissidentes committunt vitium petitionis principii atque circuli. Similis est renunciatio *indulti moratorii*. Miramur, non scribi: ich begeben mich des Sterbens. Nil me movent dissidentes, *vid.* BOEHMER, *de literis respirationis, circa finem.* Et multi alii, inter quos valde commendabilis LEMBKIUS *Rostoch. qua binas, de indultis & de induciis moratoriis, novum statum merentes, dispp. ex annis 1661. & 1667.* Quid præstiterit de FREUDENBERG, norunt, qui volunt.

e) Superfluum & otiosum, ne dicam poenæ obnoxium, est, post Legem Imperii, *Ord. Pol. de 1577. tit. 17.* ubi vocatur die *Laistung*, pactum Obstagiale, außs Einlager, excepta Holsatia. In terris Meckl. olim erat licitum atque receptum. *vid.* *Reversal. de 1621.* & antiquorum instrumentorum exemplaria, vivique tunc temporis casus. *Vid.* Scriptores, de Obstagio in specie e. gr. FRICCIUS & AMTHOR. & in genere Systematici, Juris Germ. maxime B. BEYERUS, *Lib. III. c. 12.*

d

f) An

f) An aliquid operetur, clausula: für mich und meine Erben, und zwar einen jeglichen derselben, in solidum? disputatur. Negat MEV. *P. 5. dec. 66.* CARPZOV. *dec. 252.* BRUNN. *ad l. 56. ff. de V. O. n. l.* Aff. STRYK in *C. C. S. 3. C. 4. §. 6.* distinguendum esse puto, num coheredibus sit intimatum, ante divisionem, necne.

g) De promissionibus, generosa fide vallatis, vulgo: von der Cavaliers-Parole, legatur, *Diff. Rinth. ZOLLII, & Nostr. Gen. Du. de BARNER, ex anno 1695.*

§. XII.

Qva contractus commodati, precarii, depositi & casus sequestrationis, nihil meam ingreditur sphaeram.

Qva contractum pignoratitium famosum prohibitum-que pactum commissorium manet infame. *Qva pactum hypothecæ, vellem, l. ii. C. qui pot. in pign. in qva fundatur hypotheca quasi-publica, ad exemplum vicinæ, vid. LUDOV. Concurs. Process. C. X. §. 52, LEYSER Med. 486. n. 7. ex toto orbe abesse. Conf. Diff. Mantzelio-Beseliniana, de duobus vel tribus viris sect. 1.* Turbat illa lex fidem civium, das Credit-Wesen, pariter ac sublesta illa doctrina, quod hypothecæ publicæ constitutio sit actus voluntariæ Jurisdictionis. *vid. MARTINI ad O. J. §. tit. 46. §. 2. n. 42. LEYSER Med. 230. n. 3. f.* Nec voluit in curias hæc recipi singularis opinio *Leyseriana*, quod omnis hypotheca legalis sive tacita, sit, ad effectum prioritatis, publica. *vid. Med. 226. n. 1.*

Clau-

Clausula, de *non alienanda*, vel aliis nominibus non oneranda hypotheca, est de iis, quæ, quia tertium ignorantem, operantur nihil.

Nihil proficit, in contractu antichretico, renunciatio l. 3. C. de pign. act. quia nempe non reddendas de hyperocha, rationes. Vid. C. P. RICHTERI Diss. de hyperocha, Jen. 1668. modo absint criticulæ & agatur juxta diss. Alardo-Mantzelianam, de limitibus contr. antichr.

§. XIII.

Progredior, ad quinque contractus nominatos, & veros Juris Rom. consensuales. Quod ad primum, emtionem-venditionem nempe, observo:

I. Clausula, daß alles, was Erd- Nid- und Nagel- fest zugleich mit dem Haupt-Stücke verkauft seyn solle, utut otiosa, tamen non est, juxta nostrum assertum generale, omittenda. Extensior hodie habetur formula: Alles was Erd- Nid- Nagel- Wand- Band- und Mauer- fest. vid. LUDOV. Usus Pract. dist. tit. de R. D. n. 4. Procul sit captatio & sophistica interpretatio; nec negligatur veritas, dari præterea species, septimam, octavam atque nonam.

II. Qua pactum, de non præstanda evictione vid. eristica inter Dn. BOEHMEROS & incivilem Jctum Heidelb. Dn. ALEF, ex annis 1735. sq. Add. STR. p. 270. Evictio est de naturalibus contractuum onerosorum etiam absque pacto præstanda. Nil igitur movet GROTIUS, qui eam vocat, Lib. II. de J. B. & P. c. 12. §. 15. commentum Juris civilis. Scripsit,

contra eundem, WÆCHTLERUS *Operum T. I. p. 17.* pro illo sentit, Dn. BREUNING. *in diss. de præstatione evictionis, Jure Nat. incognita, Lips. 1753.* Manendum esse censemus, in regulis: *quod quis ipse non habet &c. & : Tantum quis juris &c.* De onerosis scribo, donationem remuneratoriam includens, de simplici, in regula dubitans. *Vid. tamen Dn. WUNDERLICH diss. de evictione in don. remun. non præstanda, Jen. 1754. Leg. etiam Dn. DIETMARI diss. de evict. in don. non indistincte præstanda, Jen. 1756. Conf. ad totam causam, diss. Dn. LUIS, de indole & effectu pacti, quo litis denunciatio remittitur & evictionis præstatio firmatur, Gieß. 1751.*

III. Pactum, vi cuius venditor in se recipit onera, facit locum litigiis Doctorum. Ego subscribo dissertationi Dn. BERTOCH *de pacto, quo venditor tributa in se recipit, non modo quoad fiscum, sed &, quoad ipsos contrahentes, invalido Erf. 1725.*

§. XIV.

Qua locationis - conductionis & emphyteuseos contractus vix habeo quædam ad meum thema. Labet tantum injicere inutilitates, a) moniti Practicantium, alle 9. Jahre den Niehts-Contract zu erneuren, damit kein Clientelar-Recht entstehe. b) Pacti, de expellendo conductore, in solvendo moroso, vel alio, propria autoritate. Solide disponit nostra sanctio pragmatica, sc. der Meckl. Landes-Vergleich §. 412. verb. die Pächter, Ber-

Verwalter sollen, in Sachen, die nicht den Contract und des Guts Herren eigene Person angehen, vor dem Guts-Herren in Person in erster Instantz belanget werden. Qua cautelas, c) contra brocard. Kauf bricht Niehte, tædet differere. Consilium HOHEISELII, de inveniendò novo, evitandarum omnium litium ergo, contractu, commendatum in *Decis. qv. famosæ, rec. Hal. 1735.* hætenus non placuit, vel placere potuit Practicis. Qua *emphyteusm*, inspergere possem controversiam, forte pacto amputandam, utrum, in illo contractu, detur locus renunciationi, sive refutationi? Tractarunt eandem, ex professo, 1752. *diff. Giessensi, de refutatione emphyt.* Dn. BUESSER & 1761. *Viteb.* Dn. G. F. KRAUSE, de *emphyt. renunc.* Affirmantibus accedere nullus dubito, per principia generalia & ex argumento, a majori ad minus, qua feuda nempe, attentis attendendis. Dantur, qua feuda, etwige Mannen, qui refutare nequeunt; sed nolo intricari. Qua remissionem canonis, ob calamitatem bellicam, *vid. III. Equitis* G. H. RIEDESEL ab EISENBACH *Comment. de eo, quod justum est, circa remiss. merced. in loc. cond. ob calamit. bell. C. 2. §. 34.* Add. Dn. HANAC. *diff. Viteb. 1762. de favore erga debitores calamitate belli debilitatos, §. II.* Largiter differit de super CARPZOV.

§. XV.

Societatis & mandati Contractus, hoc loco, nihil ad me, nisi forte velis respicere otiosa pacta, de irrenunciabilitate & de continuatione in heredes.

Reliquos contractus prætervideo. *Quasi-Contractus* quia in illos incidunt partes, non vero illos ineunt, non habent verba antecedentia. Quid in *tutelis*, *familie eriscunda iudicio*, pariter ac communi dividundo, item hereditatis additione consultum, vel nullum, facile palpatur. Nihil valet e. gr. pactum pariter ac dispositio, de perpetua communione: nihil illud, quia tertium, quo unus heredum omnia in se recipit passiva. Qua lationem admitto renunciationem, in dem *Thiel-Recess*: litem, de divisione, per sortitionem, meam non faciens, sed remittens, *ad spec. diff. CRELLIANAM, Viteb. 1743. Indebiti solutio* suas habet vexas & an conditioni indebiti renunciare, semper aliquid valeat, alii disquirant. Dn. WUNDERLICH *Jen. 1757.* sibi eam disquisitionem specialiter sumsit. Qua poenitentiam, in quasi-contractu *dationis ob causam*, dantur disputabilia. *vid. SCHOEPPER. de jure poenitendi ad heredes transeunte. Rost. 1705.* Dationem sine causa, cum subsidario omnium remediorum remedio, conditione sine causa, pariter ac L. C. & receptionem in navem, cauponam vel stabulum, suis cedo fati.

§. XVI.

Innominatos contractus, Romano-Germanicos, item noviter inventos, *vid. WOLPMANNI specialis Tr. Gießensis eruditiss. ex anno 1714.* multis rimari non placet. Permutationes

nes, sua fere natura sunt periculosa; unde illud: *two zweene* tauschen, wird einer betrogen. Hinc est, quod contractus, *do* ut des & permutationis, apud rerum intelligentes, haud parum differant. Sed impar est una dissertatio.

In Contractum *feudalem* me hoc loco, neutiqvam implicabo: Alia clientelarum centuria me non ferit. *Cambia*, *affecuraciones*, cum reliquis contractibus noviter inventis praeter Romanis, habent sua singularia, ad effectum thematis substrati. Habent, ex ratione status commerciali, partim sua duriora, quæ dicta defendit ratio, donec excessus nimis impius atque usurarius. Habita distinctione processus executivi & reconventionis, etiam indebiti. Ad nimia refero, quæ *affecuraciones*, hinc pollizas, singulare illud, *affecurantem* ex *baratteria* magistri navis, auf *Schelmstück*, se obligare.

§. XVII.

Quæ *Cambia* in specie, familiares sint Jcto nonnulli systematici scriptores, maxime excellens Dn. SIEGELIUS, praeter vastum opus, quæ Compendia, sub rubris: *Einleitung zum Wechsel-Recht überhaupt*, Lips. 1743. & ante 1739. *Sürsichtiger Wechsel-Gläubiger*. Add. B. HEINEC. *Elementa Juris Cambialis*, Viteb. 1748. Bibliotheca Juris Cambialis successively fit augusta, etiam per specialissima scripta. E. gr. STRY-

STRYKII, *de cambialium literarum acceptatione*, Hal. 1698.

JOECHERI, *de personis rigori Cambiali subjectis*. Helmst. 1725.

LUDOV. *de muliere cambiante*. Hal. 1710. KNORRII *de fi-*

liosf. cambiante. Hal. 1754. BASTINELL. *de Jure cred. camb.*

in concursu, Hal. 1714. ESTORIS, *de collybo*, Marb.

1754. HEDLERI, *de orig. Cambiorum*. Viteb. 1734.

& multi alii.

tura sunt periculosa; unde illud: *two groene*
ner betrogen. Hinc est, quod contractus, *de*
rationis, apud rerum intelligentes, haud pa-
ed impar est una dissertatio.

Etum *feudalem* me hoc loco, neutiquam im-
entelarum centuria me non ferit. *Cambia*,
am reliquis contractibus noviter inventis præ-
abent sua singularia, ad effectum thematis
t, ex ratione status commerciali, partim sua
ta defendit ratio, donec excessus nimis im-
us. Habita distinctione processus executivi &
tiam indebiti. Ad nimia refero, qva affecu-
llizas, singulare illud, affecurantem ex barat-
s, auf *Schelmstück*, se obligare.

§. XVII.

bia in specie, familiares sint Jcto nonnulli
ores, maxime excellens Dn. SIEGELIUS,
us, qva Compendia, sub rubris: *Einleitung*
ht überhaupt, *Lipsf. 1743. & ante 1739. Für-*
bläubiger. Add. B. HEINEC. Elementa Ju-
eb. 1748. Bibliotheca Juris Cambialis suc-
t, etiam per specialissima scripta. E. gr.
STRY-